

Storingspolitikere og manglende ansvar for pengebruk

Ole Henrik Ellestad*

Manglende informasjon og styring i Stortingets byggesak har gitt overskridelser på en milliard kroner. Pressen og opposisjonen lukter blod. Mye styr for lite sammenlignet med Stortingets øvrige pengeløsning basert på manglende, feilaktige eller falske premisser. 20 milliarder til elektrifisering av plattformer er uten effekt. Populistiske vedtak langt mindre gjennomtenkte enn byggesaken, som tverrvendingen om dieselbiler, påfører bilister store tap. Eller den verste av alle – avvikling av oljenæringen på falske premisser. I politikken er man ikke så nøye på «hvem som kaster den første sten».

Stortingets byggeprosjekt med ny postterminal og adkomst har gått på en økonomisk smell med økning fra anslagsvis 1,3 til 2,3 milliarder kr. Så mye penger, ifølge Senterpartiets Per Olav Lundteigen, at det vil skape mistillit til politikere om ikke saken får konsekvenser. For hvem? For alle representantene i Stortinget som har støttet saken gjennom flere år? For flere presidentskap i de senere perioder eller bare sittende Stortingspresident? Er byggesaken noe unikt eller gjelder det også annen Stortings-sløsning med midler på a priori sviktende premisser? Eller er det bare de sakene som passer for pressen, den desidert dårligste av de fire statsmaktene?

Var det ikke rundt 2 milliarder i konsulentonorarer? Blant verstingene til de bortkastede omlag 100 milliarder kroner innen klima er Sleipnerprosjektet for separasjon og lagring av CO₂; liknende på Melkøya; CO₂-separasjon på Mongstad 8 milliarder; elektrifisering av Troll, Johan Sverdrup, Johan Castberg (KN 168) på anslagsvis 20 milliarder med tillegg av monstermastene – alt uten noen klimagevinster, samt fordyrende og unødvendig forsering av teknologiimplementering. For noen år siden svarte det til 30 Molde-sykehus som var et hett og kostnadskrevende tema i debatten.

Fornybar energi subsidieres, og el-biler begunstiges uten betydning for klima (kun miljøeffekt i byområder). Mange milliarder i økonomisk belastning påføres enkeltmenneskers hverdag. Dieselbiler ga mindre CO₂-utslipp, men har større miljøutslipp. Men pytt – staten og politikere går fri. Statsbudsjettet har 21 milliarder kroner til klimatiltak (KN 189).

Dette inkluderer bevilgninger til *Institutt for klimapolitikk (Cicero)* og over en halv milliard kr årlig til forskning etter politikernes ønsker – ikke med et objektivt vitenskapelig siktemål.

Det samme skjedde i sur nedbør prosjektet der alarmerende skogdød forble en påstand løst fra vitenskapelige fakta i likhet med påstanden om og forskningen rundt klorfluorkarboners (KFK) påvirkning av ozonlaget. I Norge fantes målinger som viste dette (KN 76), men de ble tiet ihjel. Forskningsbevilgninger gikk til andre. Påfallende at Arbeiderpartiet og SV, som gikk i front for disse tiltak og med fortsatt høy prioritering av CO₂-separasjon og lagring, nå roper høyest om manglende forsvarlighet i byggesaken.

Er det noen unnskyldning for politikere? Var motforestillinger til IPCC-konklusjonene og -anbefalingene vanskelig å fange opp? Vel, *Margareth Thatcher* var en pådriver for IPCC og brukte CO₂-hysteriet i kampen mot kullgruvearbeidere og for kjernekraft. Det siste har vært et poeng også i Sverige og flere andre land, men ikke i Norge. Thatcher skjønnte etterhvert at beregningsmodulen om CO₂s bidrag, den ene blant mange viktige brikker i det store klimapuslespillet, beregnet overdrevne effekter. Det burde hun skjønnet tidligere. Faktisk hadde det holdt å eksponere gymnasfysikk og litt til og sammenholdt det med noen målinger for å tilbakevise CO₂s store klimabidrag.



Fra IPCCs politiske etablering i 1988 har det strømmet på med motforestillinger. Endring av rapporter etter politisk påtrykk (KN 83), manipulasjon av hovedbevis om 'Hot spot' (KN 197, KN 115), 'Hockeykølla' (KN 55), Climategate, Himalayagate, Amazonasgate, IPCCs mange dementier der de faller ned på skeptikernes standpunkter (2013-rapporten), at mange sentrale forskere forlater IPCC-systemet osv. Men ikke minst bør den enkle historien om Norge etter siste istid leses, at Norge med 5 °C høyere temperatur var mer fruktbar, og om Middelaldervarmen, Den lille istid, varmeperioden 1920–50, den kaldere periode 1950–80 selv om CO₂ begynte å stige osv.

Byggesaken bør ettergås, men i det grandiose 'misligholdbildet' er den bare en parentes. Det som gir mistillit, tydeliggjort ved at forskning om miljø og klima har liten tillit i 53% av befolkningen, ifølge Gallups undersøkelse for Forskningsrådet 2017, er de mange bevilgninger basert på falske premisser, der konsekvenser ikke er skikkelig utredet. Likevel skal de lede til at samfunnets viktigste inntektskapende næring, oljeindustrien, avvikes.

Om politikeres tillit eller mistillit uttalte Stortingspresident *Thommesen* i jubileumstalen på Eidsvoll 16. mai 2014 det gledelige at Norge har en respektert politikerstand og liten politikerforakt. Han forklarte det med at politikere viser åpenhet og ærlighet. Det tok seg pent ut i festens 'berusende' ord. Men hverdagen har innhentet politikere. Da er veien fra mistillit til forakt kort. Det hjelper lite at den 4. statsmakt – yppersteprestene som filosofen *Giorgio Agamben* kalte dem – er mye verre.